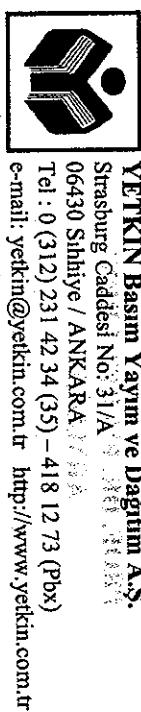

ÖDEMELİ İSTEYE VE GENEL DAĞITIM

Dr.Emre GÖKYAYLA

Yayın Kodu: ISBN 975-464-383-0

© Yetkin Yayımları 2006

PROF. DR. FİKRET EREN'E
ARMAGAN

Dizgi: YETKİN Elektronik Yayıncılık Sistemleri
Baskı: YETKİN BASIMEVİ
Kâzım Karabekir Caddesi No: 95/7-8
Tel: 0 (312) 341 00 06 ANKARA

Ankara 2006

YABANCI MAHKEMELERDEN ALINAN MİRASÇILIK BELGELERİNİN TÜRKİYE'DE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMASI

Yrd. Doç. Dr. Cemile DEMİR GÖKYAYLA*

I. Giriş

Yabancı mirasçılık belgelerinin Türkiye'de hükmün ve sonuc doğurmaması, Türk hukukunda tartışmalı bir konudur. Yargıtay, özellikle taşınmazlara ilişkin yabancı mirasçılık belgelerini tanımayı kabul etmemektedir. Doktorainde de, çeşitli gerekçelerden hareketle, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmaması gerekiği ifade edilmektedir.

Biz bu çalışmamızda, öncelikle Tapu Kanunu'nun 37. maddesi karşında yabancı mirasçılık belgelerinin, Türkiye'de etki doğrulabilmesi için yerine getirilmesi gereken usulü, daha sonra da yabancı mirasçılık belgelerinin Türkiye'de etki doğurmاسının mümkün olup olmadığı incelemeye çalışacağız.

II. Vasıflandırma

Mirasçılık belgesi alınması, Türk hukukunda, ihtilaf yokluğu kıyaslama göre çekimsiz yargıya ait bir iştir¹. Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un (MOHUK) 42. maddesi uyarınca, çekimsiz yargı kararlarının Türkiye'de hükmün ve sonuç doğurmaları için tannımları gereklidir. Bunun yanında, yabancı mirasçılık belgeleri, mirasçının mirasçılık sıfatını ve miras hakkını tespit eden kararlardır. Eda hükmü de değildir. Dolayısıyla, yabancı mirasçılık belgelerinin Türkiye'de hükmün ve sonuç doğurmaları için tannımları yeterlidir². Dolayısıyla, yabancı mirasçılık belge-

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Uluslararası Özel Hukuk Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Kuru, Nizasiz Kara, s. 87; Koçayusuşpaşaoglu, s. 580; İhan/Ertaş/Albaş, s. 483; Özgür, s. 507.

² Bzg. ve karş.: Şanlı, s. 295; İhan/Ertaş/Albaş, s. 486; Y. 2. HD, 10.2.1986 t., 808/1284 (YKD 1986/11, s. 1612-1613); Ertaş'a göre de (s. 383), yabancı mirasçılık belgeleri çekimsiz bir yargılama sonucunda verilmeleri ve kesin hükm oluşurmaları şartıyla, bunların tenifleri değil, tanımaları gerekir. Genel olarak çekimsiz yargı kararlarının tanımı gerekiğilarındaki görüş için bkz.: Ozbakan, s. 31.

lerinin terfişinin istenmesi gerekmez, sadece tanımalarının talep edilmesi gereklili ve yeterlidir.

Bununla birlikte, Tapu Kanunu'nun (TK) 37. maddesine göre, yabancı gerçek kişilerin intikal işleri Türk mahkemelerinden verilen ya da yabancı yetkili makamlarından verilmekle beraber Türk kanunlarının veraset usulü hakkındaki hükümlerine uygun olduğu Türk mahkemelerince *tasdik edilen mirasçılık belgelerine dayanılarak yapılmıştır*.

Öncekiyle bu hükmü, sadece, terekede tasınmazların da bulunması hâlinde uygulama alanı bulacaktır. Tasımadır tescilinin söz konusu olmadığı hâlinde bu hükmü dikkate alınmaz ve tanımı talep edilir.

Tapu Kanunu'nun 37. maddesinde tasdikten söz edilmesi, uygulamada tasınmazlara ilişkin yabancı mirasçılık belgeleri için yargıya başvurulması hâlinde, mahkemededen tanımı mı yoksa tasdik mi talep edilmesi gerektiği konusunda tereddüt yaratılamaktadır.

Her seyden önce, yabancı bir mahkeme kararının tasdik edilmesi gibi bir usul, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 34. ve 42. maddeleri karşısında mümkün olmadığı için, mahkeme kararı niteliğindeki yabancı mirasçılık belgeleri dışınıse bile, Tapu Kanunu'nun 37. maddesinin uygulaması iktimali pratik olarak yine yoktur. Tapu Kanunu'nun 37. maddesi uyarınca yabancı mirasçılık belgelerinin tasdik edilebilimeleri için, Türk hukukunun miras hukukuna ilişkin kanun hükümlerine uygun olması gereklidir. Bu hükümler, mirasa uygulanacak hukuku ilişkin kanunlar ihtilâfi kurallarını (MÖHÜK.m.22); Medeni Kanun'daki (MK) maddî hukuk kurallarını ve niyâyet diğer kanullarda yer alan yabancılardan mirasçılık hükümleri sunurlayan kuralları içermektedir. Yabancı bir mahkeme kararının tüm bu kurallara uygun, âdetâ bir Türk mahkemesi gibi, karar vermesi uygulamada mümkün olmadığı için, tasımadan aynına ilişkin yabancı mirasçılık belgelerinin tasdikinin de mümkün olmadığı hâle edildiği mektedir.⁴

Yargıtayımız da, dava konusu mirasçılık belgeleri tasınmazlara ilişkin olsa bile Tapu Kanunu'nun 37. maddesi uyarınca tasdik gibi bir usul uygulamayıp, mirasçılık belgelerinin tamammalarının mümkün olup olmadığını tartışırmıştır.⁵

Sonuç olarak, yabancı bir mirasçılık belgesi, Türkiye'de bulunan bir tasımaza ilişkin olsa da, Tapu Kanunu'nun 37. maddesinden hareketle tasdik edilerek Türkiye'de hükmü ve sonuç doğuramaz. Yetkili mahkemeden buların tanımalarının talep edilmesi ve talep sonucunun da buna göre düzenlenmesi gereklidir.

III. Yabancı Mirasçılık Belgelerinin Tanımı

A. Genel Olarak

Yukarıda vurgu做的 sonuca göre yabancı mirasçılık belgelerinin Türkiye'de hükmü ve sonuç doğurabilimeleri için, buların tasnır ya da tasıma terekeye ilişkin olmaları arasında bir ayrm yapılmadan yetkili mahkemeden Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 42. maddesi uyarınca tanımalarının talep edilmesi gereklidir.

Yabancı bir mirasçılık belgesinin tanıbilmesi için, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un terfişin şartlarına ilişkin 38. maddesindeki, a ve d bentleri dışındaki, şartları taşıması gereklidir (MÖHÜK.m.42/1).

B. Tammanın Genel Şartları

1. Genel Olarak

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 42. maddesinde tanımının şartları düzenlenirken, sadece terfizin özel şartlarına ilişkin olan 38. maddeye açık bir atf yapılmış, terfizin genel şartlarına ilişkin 34. maddeye açık bir atf yapılmamış olsa da, 34. maddede terfiş için aranan genel şartların, tanımı için de aranması gereklidir.⁶

Yabancı mirasçılık belgelerinin tanıabilimeleri için, mahkeme karar niteliğinde ve kesinleşmiş olmaları gereklidir. Tanıması istenen mahkeme kararının hukuk davalarına ilişkin olması da aranan ayrı bir şarttır (MÖHÜK.m.34). Mirasçılık belgesi, özel hukuk ilişkilerin hakkında olduğu için hukuk davalarına ilişkin olma şartı bakımından bir tanımı engeli yoktur.

⁶ Şanlı, s. 296; Tiryakioğlu, s. 34; Bu yönde bkz.: Y. 2. HD., 12.7.2002 t. 8254/9339 (Kazancı İçihat Bilgi Bankası).

⁴ Nomer, s. 795 dn. 14.

⁵ Saflı, s. 304.

⁶ Bu yönde bkz.: Temiz M. 2. H. 22.6.1936 t. E. 2300 (Berkî/Erçin, s. 132-133); Y. 2. HD., 10.2.1986 t. 808/1284 (YKD. 1986/11, s. 1612-1613); Y. 2. HD., 12.7.2002 t., 8254/9339 (Kazancı İçihat Bilgi Bankası).

2. *Yabancı Mirasçılık Belgesinin Mahkeme Kararı Niteliğinde Olması*

Türk hukukunda bir görüşe⁷ göre mirasçılık belgeleri ilâm hükümlünde değildir. Bu görüşten hareketle doktrinde bazı yazarlarla⁸, mahkeme kararı niteliğinde olmayan ve kesin hükm olusturmayan belge niteliğindeki mirasçılık belgelerinin Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Karanın uyarmıca tannamayacakları ileri sürülmüştür.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 34 ve 42. maddelerinde kullanılan yabancı mahkeme ilâmı ifadesi, geniş anlasılık ve maddî hukuka ait talepler hakkında verilen her türlü yabancı mahkeme kararı, bu kavrama dânil edilmelidir. Ayrıca karar yabancı hâkimiyet adına verilmiş olmalıdır⁹.

Mirasçılık belgesi re'sen düzenlenmez. Mirasçılık belgesi verilmesi için mirasçının talebi gereklidir.¹⁰ Mirasçılık belgesi verilmesi, çekimsiz yargının işi olmakla beraber, çekimsiz yargı da bir yargılama faaliyetidir.¹¹ Buna göre, mirasçılık belgeleri, talep üzerine bir yargılama faaliyeti sonucunda verilen mahkeme kararları olarak görülmelidir. Mirasçılık belgelerinin, Türk Medeni Kanunu'nda mirasçılık sıfatını gösteren bir belge olarak tanımlanması (MK.m.598/1) ve maddî anında kesin hükm olusturmasının, yabancı mirasçılık belgelerinin tannımlarının kavramsal olarak reddedilmesi için yeterli bir sebep değildir. Zira aynen Türk hukukundaki gibi verildiği ülke hukukunda da aksı ispatlanabilir bir belge olarak anlasıla bile, mirasçılık belgesi, bir mahkeme tarafından incelenerek sonuca bağlanmış ise, geniş anlamda özel hukuka ait bir talep hakkında bir devlet hakkımıyeti adına verilmiş bir karardır. Bu da en azından tannımanın diğer şartlarının gerçekleşmemiş olduğundan incelenebilmesi için yeterli kabul edilmelidir.

Yargıtayımız da konuya ilişkin kararlarında, yabancı mirasçılık belgelerinin mahkeme kararı olmamaları nedeniyle tâbî olma-dıkların kabul etmemiştir deejdir. Bunun yerine, bunların tannımlarının, tanınmam şartları bakımından mümkün olup olmadığını incelemektedir. Ta-

nınam şartlarının gerçekleşmemesine kanaat getirdiği hallerde tanımayı reddetmektedir. Kamnizca, Yargıtay'ın bu yöndeği tutumu¹², isabetlidir.¹³

Tanımı istenen yabancı belgenin bir mahkeme kararı niteliğinde olması gerektiği, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 34. ve 42. maddelerinde açıkça belirtlmüştür. Dolayısıyla mahkeme kararı niteliğinde olmayan mirasçılık belgelerinin tannımı mümkün değildir.

Bu nedenle her şeyden önce yabancı bir ülkede düzenlenen vasiyetname-i terin, buntar ister el yazısı ile olsun ister resmi bir makam huzurunda resmi şekilde düzenlenmiş olsun, yabancı mahkeme kararı gibi tannımları mümkün

¹² Yargıtay tenfize ilişkin HUMK hükümlerinin yüreklükte olduğu 1936 yılında "Türkiye'de ölen murisin Yunan tabiiyetindeki varisleri tarafından Pire mahkemesinden istihsal edilmiş olan veraset vesikası mahiyeti itibarıyle H. U. M. Kanunun 537. ve mutteakip maddelerinde beyan olunan vesakten bulunmadığı cihette Türkiye'de kabili infaz olmayacağına" karar vermiştir. Yerel mahkeme'nin Yargıtay tarafından onaylanan karanda "mübarez vesika infaz kabiliyetini hâvi bir hukuki mutazamamın ilâm mahiyetine görürmedigidinden davannı redidine" denilmemektedir. (Temyiz M. 2 H.'nın 22.6.1936 tarihli 2300 sayılı kararı. Bkz.: Berk/Engüney, s. 132-133).

Yukarıda da ifade edildiği gibi, mirasçılık belgeleri icra edilmeleri gereken eda hükmü içeren karardan değildir. Bu nedenle tenfiz edilemezler. Ancak tanınmamı mümkün kıldır. Karanın verildiği dönemde tâbî olma müessesesi HUMK'ta yer almamaktaydı. Bu nedenle yerel mahkemenin ve Yargıtay'ın mirasçılık belgesinin temfiz edilemeyeceğine ilişkin kararı yerindedir. Yargıtay'ın daha sonraki kararları da dikkate alındığında, bu karardan harekete, Yargıtay'ın yabancı mirasçılık belgelerini, mahkeme kararı niteliğinde olmadığı için tannımayan belgelerden gorduğu sonuna varlanmayıcağı görüşündeyiz.

Yargıtayımız 1995 yılında verdiği bir kararında "Deli kabul edilen Rodos Biyavet Mahkemesinin mirasçılık belgesine ilişkin kararları 2675 sayılı kanun ulyanıca tannımı mümkün olan karardan olmayaç" ancak, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 296. maddesi çerçevesinde "Mahallinde met'i kanunla-rra mutabık olduğu mahalli Türkiye Şehi'ndeki ve Türk Siyasi Memurları tarafından tasdik kılınmış" olup olmadığı da gözetilmemiştir" demek suretiyle, dava konusu mirasçılık belgesinin tannımayacağının yolunda görüş bildirmiştir. (Y. 2. HD., 15.12.1995.t. 12454-13742. Karar için bkz.: Özgür, s. 534-536).

Bununla birlikte çalıştığımızda yararlandığımız daha yakın tarihli kararda, yabancı mirasçılık belgelerinin mahkeme kararı niteliğinde olmadığı ifade edilmemiştir; soruna tâbî olma şartının tannımayacağının yolunda görüş bildirilmiştir. (Bkz.: aşağı III. B, 1 ve III. C. 2. b.). Buradan hareketle Yargıtayımız'ın bu kararının, uyuşmazlık konusu sonut vakia için geçerli olduğu, Genelleştirilmesi Gerektiği görüşündeyiz. Zira kararın metninden tarafının Rodos mahkemesinden alınmış bir yabancı mirasçılık belgesinin tannımasının isteyip istemedikleri tereddüde yer vermeyecek şekilde açıkça anlaşılmamaktadır.

Aksi görüş için bkz.: Nomer, s. 793.

⁷ İhan/Ertaş/Albaş, s. 484 ve dn. 153'te atıf yapılan yazarlar.

⁸ Nomer, s. 792; Ertaş, s. 384; Karş.: Berk/Engüney, s. 139.

⁹ Denir Gökyayla, s. 40.

¹⁰ Koçayusufpaşaoğlu, s. 580.

¹¹ Pekcanterz/Atalay/Oztek, s. 63.

¹² Y. HOK'un 1993 tarihli kararından: "Hukukumuzda (mansup mirasçilar için olular hariç) özel bir düzene ile belirlenmeyen ve veraset belgesi çekimsiz yargı yolu ile mahkemelerde verilmesi olup (HUMK.m.8) unsurlarından biri üzerinde intilafla halinde, çekimsizliği yargı yolu ile iptali ve doğrusunun düzene mesi mümkündür. Bir yargı işlemi olmasa sebebiyle, hakim, düzeneleme sırasında tüm Türk kanunlarını gözetmek zorundadır." YHGK. 10.2.1993 t. 2-71739 (Ruh, MÖHK, s. 168-171).

değildir. Miras statüsüne (MÖHÜK.m.22/1) göre, bu belgelere dayanarak doğrudan taşınmazların tesilini ya da taşınmazların teslimini talep edebilmek mümkün olsa bile, bu vasiyetnamelerin mahkeme kararı gibi tannması verilmesi istenebilir. Zira mirasçı atanmaya veya vasiyete ilişkin öfluence bağlı tasarrufa mirasçilar veya başka vasiyet alacakları tarafından kendilerine bildirilmelerinden itibaren bir ay içinde itraz edilemedikçe, lehine tasarrufa bulundan kimseye, sult makamemesince atanmış mirasçı veya vasiyet alacaklı olduğunu gösteren bir belge verilir (MK.m.598/II). Vasiyetnamenin, Türkiye'de ya da yabancı bir ülkede düzenlenmesi olması, Medeni Kanun'un 598. maddesinin ikinci fıkrasının uygulanmasını engellermez. Bu durumda, mirasçılık belgesi talep edilen mahkeme, öncelikle miras statüsünü ve vasiyetnameinin şeklen geçerliliğine uygulanacak hukuku tespit etmelidir (MÖHÜK.m.22).

Yabancı ülkedeki yetkili vasiyeti tenfiz memurları tarafından düzenlenen belgelerin tanımı istenmez. Verildiği ülke hukukuna göre bu belgeler, terekede bulunan malların tesilini ve/veya teslimini talep edebilmek için yeterli olsalar bile, mahkeme kararı gibi tannımları mümkün değildir. Zira bular mahkeme kararı değildir. Yabancı mahkeme kararından söz edebilmek için kararın, yabancı hâkimiyet adına verilmiş olması gereklidir. Oysa vasiyeti tenfiz memuru tarafından düzenlenen belgeler, yabancı bir devlet hâkimiyeti adına verilmiş değildir. Kanunca, bu belgelere dayanarak Türk mahkemelerinden mirasçılık belgesi verilmesi talep edilebilir. Ancak yine miras statüsünün öncelikle belirlenmesi gereklidir (MÖHÜK.m.22).

Yabancı idarî makamlar tarafından verilen mirasçılık belgeleri de, mahkeme kararı nitelğinde olmadıkları için tanınmaz¹⁵.

Doktrinde¹⁶, yabancı idarî makamlar tarafından düzenlenen belgelerin sonradan yabancı makamlar tarafından tasdik edilmesi hâlinde, bu belgelere olabileceğii ileri sürülmüştür. Kanunca, söz konusu mirasçılık belgesinin verildiği ülke hukukundaki durumuna bakılması gereklidir. Verildiği ülke hukukuna göre mirasçılık belgesinin mahkeme tarafından tasdik edilmesi, belgesi, devlet hâkimiyeti adına madfi hukuka ait talepler hakkında verilmiş bir karar hâline getirmeye yetiyorsa, kararın tanımı gündegne gelebilir. Fakat bunun dışında, örneğin idarî bir makam, vasiyeti tenfiz memuru ya da mirasçılık belgesi tarafından düzenlenen bir belgenin mahkeme kâtipi tarafından onaylanması; bu belgeleri düzenleyen kişilerin yetkili olduklarının mahkeme kâtipi veya noter tarafından teyit edilmesi söz konusu belgeyi yabancı mahkeme kararı hâline getirmez.

Yargıtayımız da yabancı mahkemelerin idarî işlem nitelğindeki kararlarını tanımamasını ve tenfiz edilmesini kabul etmemektedir¹⁷. Yargıtay'ın bu

¹⁴ Aynı yönde bkz.: Berkil/Ergüney, s. 138, 140; Ertaş, s. 383; Yargıtay'ın 18.4.1957 tarihli 1586/2342 sayılı kararından: "Vasiyetnamede zikri geçen gayrimenkullerin bulunduğu malal mahkemesince tevdi edilmiş bulunduğu ci-helle mahkemece de resen sahahyeşizlik kararı verilmesi Isabelsizdir. Hilâfna müttâlâa serdiyle ecbîbî memleketlerden verilmiş bir ilâmun icrası mevzuu imis gibi telâkki edilerek yazılı şekilde karar itтиhâzi yolsuz ve temyiz itirazları yerdinde..." (Berkil/Ergüney, s. 137-138). Yargıtay bu kararıyla yabancı bir ülkede düzenlenenmiş bir vasiyetnameinin, yabancı mahkeme kararı gibi tannımasının mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

¹⁵ Sanlı, s. 295; Nomer, Çekimsiz Yargı, s. 921; karş.: İnan/Ertaş/Albas, s. 495.

¹⁶ Sanlı, s. 295-296.

¹⁷ Emanuel tarafından kardeşi Panayot aleyhine davalıının ölen bahaları Yanı'nın mirasından feragat etmiş ve keyfiyet Atina Sult Makamemesine de tasdik edilmiş olduğundan bahisle vaki olan işbu ikrarın tenfizine karar verilmesi talebiyle açılan davannı mahkemesi neticesinde davalının Türkiye'de olmaması sebebiyle H. U. M. K. nun 538. maddesi gereğine davaya ancak İstanbul veya Ankara mahkemelerinde bakılacağı üzere mahkeme kararını Yargıtay (Temyiz Mahkemesi) verilmiştir." şeklindeki yere mahkeme kararını Yargıtay (Temyiz Mahkemesi) 13.9.1952 tarihli 3861/4177 sayılı kararıyla onaylamıştır. Bu karara iliskin olarak, tenfizi istenen hususun ikrardan ibaret olduğu ve HUMK'ın müjde 537. maddesi anlaşımda nihâî ve kesinleşmiş bir hüküme olmadığı ifade edilmiştir. (Karar ve yorum için bkz.: Berkil/Ergüney, s. 134-135). Burada, Yazارlarca, ikrarın Atina Sult Makamenesine tasdik edilmesinin, söz konususun belgeyi mahkeme kararı hâline getirmediği sonucuna varılmıştır.

¹⁸ Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 11.10.1990 tarihli ve 3102/9263 sayılı kararından: "Vasiyetnamein acılp saklanmasının öngören işlem, tedbir nitelğinde idarî bir işlemidir. 2675 sayılı Millî Tefterarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun 38. maddesinde belirtilen kanun şartlarından yoksun, çekimsiz yaretiyi daha ilgilendirmeyle önem niteligideki idarî işlemin mahkemece verilmesi bir hükmün olarak kabulü ile yerine getirilmesine karar verilmesi doğru değildir. (Ruhî, MÖHÜK, s.354-355). Nomer'e göre (Çekimsiz Yargı, s. 919-920), bir fiili yapma, yapmama veya bir fiili yapılmamasın katlanmayı eninden tedbir niteligideki yabancı mahkeme kararları, çekimsiz yargıya ait olsa da içra edilmelidir. Bu kararların tanımı

tutumu dikkate alındığında, yabancı idarî makamlar tarafından verilmiş bir mirasçılık belgesinin, mahkeme tarafından onaylanmasının sadice bir idarî bir işlem olarak görmesi ve mirasçılık belgesini tammayı kabul etmemesinin muhtemel olduğu kansımızdayız.

Yabancı bir noter tarafından, yabancı hukuka uygun olarak düzenlenen mirasçılık belgeleri de kesinleşmiş mahkeme kararı niteliğinde olmadıkları için tanınamazlar.¹⁹

3. Kesinleşme Şartı

Yukarıda ifade ettığımız gibi, tenfizin şartlarından olan yabancı mahkeme ilâmmın verildiği ülke hukukuna göre kesinleşmiş olması şartı (MÖHUK.m.34), yabancı mahkeme kararlarının tanımı için de aranmaktadır.²⁰

Tanımı ya da tenfizi için, yabancı ilâmmın maddî anında mı yoksa saatdece sekili anlanda mı kesin hüküm oluşturmazı gerektiği doktrinde tartışmalıdır. Doktrinde bir görüşe göre²¹, yabancı mahkeme kararının tanımı ve tenfiz edilmesi için kararın sekili anlanda kesinleşmiş olması yeterlidir. Böylece, sonradan bozulabilecek kararların içra edilmeleri hâlinde ortaya çıkabilecek sorular önlenebilir.²² Diğer bir görüşe göre²³ ise, sekili anlanda kesin hükmü sınılesme yeterli değildir. Yabancı ilâmmun, maddî anında kesinleşmemiş yabancı mahkeme oluşturması gereklidir. Zira maddî anında kesinleşmemiş yabancı mahkeme kararlarının tanımı ve tenfizi hükmü güvenlik açısından doğru değildir.

Türk hukukunda mirasçılık belgeleri maddî anında kesin hükmü teşkil etmezler.²⁴ Bu nedenle yukarıda ifade edilen görüşlerden ikincisinin kabul

yeterli olmaya, tenfiz edilmeleri gereklidir. Oysa yabancı mahkemelelerden alınan yabancı çekimleşmesiz yargı kararları, sadice tanınabilir (MÖHUK.m.42). Bu nite-likteki kararların tenizini sağlayan özel bir hükmün yoktur. Bu nedenle tenfiz e-tildeleri de mümkün değildir.

¹⁹ Yargıtayımız bir kararında Fransız poterliği tarafından Fransız hukukuna uygun olarak verilen bir mirasçılık belgesini tanımayı, kesinleşmiş bir mahkeme kararı olmadığı gerekçesini de göstererek reddettiştir. Bkz.: Y. 2. HD., 12.7.2002 t. 82549339 (Kazancı İftihat Bilgi Bankası).

²⁰ Samîl, s. 296.

²¹ Sakmar, s. 57; Ertas, s. 391; Kuru, C. V., s. 571; Demir Gökyayla, s. 40.

²² Çelikel, s. 377; Şanlı, s. 296-297; Nomer, Çekimleşmeyen Yargı, s. 911; Ruhi, Evlat Edinme, s. 90; Ruhi, Beşşama, s. 126.

²⁴ Yagıtay 2. Hukuk Dauresi'nin 01.10.1992 tarihli kararından: "Veraset belgesi verilmesi isteği çekimleşmesiz yargı işlerindedir. Verilen karar kesin hükmü teşkil etmektedir."

eden yazarlarca, yabancı mirasçılık belgelerinin tanımı²⁵, bunlar maddî anında kesin hükmü oluşturmazları için mümkün değildir²⁶.

Doktrinde *Şanlı* ya göre²⁷, çekimleşmeyen yargı kararlarının tanınabileceğine ilişkin kanuni hükmü de (MÖHUK.m.42/1D) bu sonucu değiştirmez. Zira bu hükmünde, maddî anında kesin hükmü oluşturmalarak da inşaatçıları nedeviyle aynı konuda tekrar karar vermesinin mümkün olmadığı inşaat nitelikteki çekimleşmeyen yargı kararlarının tanınmasına izin verilmektedir. Buna da örneğin isim ya da yaş düzeltmesine ilişkin çekimleşmeyen yargı kararları veya gaiplik kararları. Mirasçılık belgeleri ise sadece aksi ispatlanabilen bir karine yaratıkları ve aynı konuda tekrar dava açılarak geçersizlikleri içeri sürelebileceği (MK.m.598/II) için insâi bir etki yaratırlar²⁸ ve dolayısıyla tanınamazlar.

Yargıtayınızın bu konudaki kararları mistakar değildir. Yüksek Mahkeme, 1986 tarihli bir kararında²⁹, taşınırlara ilişkin yabancı mahkemelelerden alınan mirasçılık belgelerinin tamnameyeceğini kabul etmek suretiyle, yabancı mirasçılık belgelerinin maddî anında kesin hükmü niteliğinde olmamalarını, bir tanma engeli olarak kabul etmemiştir. Buna karşılık, Türkiye'de bulunan taşınmazlara ilişkin yabancı mahkemelelerden alınan mirasçılık belgesi, bir tanma engeli olarak kabul etmemiştir. Buna karşılık, Türkiye'de bulunan taşınmazlara sonucuna verdiği başka bazı kararlarında³⁰ ise, yabancı mirasçılık belgelerinin maddî anında kesin hükmü oluşturmamalarını da ret gerekçesi olarak zikretmiştir. Örneğin, 1999 tarihli bir kararında, öncelikle tanımı istenen mirasçılık belgesinin taşınmazın aynına ilişkin olması nedeviyle tanınamayacağının belirttiği sonra: "...yabancı veraset belgesi "hasimus" alımnus olsa, inşai nitelik taşınmadığı tesbit ettiğiz konu itibarıyle kesin hükmü teşkil etmediği de (Y. 2. HD. 10.2. 1986 tarih 808-128 sayılı, 11.06.1990 tarih 1861-5096 sayılı ve 10.10.1995 tarih 7452-10151 sayılı kararlar) gözetilmeden isteğin reddi yerine kabulü usul ve pasaya aykırıdır" demek suretiyle, yabancı mirasçılık belgelerinin maddî anında kesin hükmü oluşturmamaları nedeviyle tanınamaları gerekligi sonucuna varmıştır.

kışmœsz yargı kararları kesin hükmü oluşturmazlar. Bkz.: Kuru, Nizasiz Kaza, s. 187; Özbaikan, s. 9.

²⁵ Şanlı, s. 297; Çelikel, s. 413; Nomer/Şanlı, s. 459; Nomer, Çekimleşmeyen Yargı, s. 918-919; Ruhi, MÖHUK, s. 412; karş.: İnan/Ertas/Albaş, s. 486.

²⁶ Şanlı, s. 297-298.

²⁷ Bu yönde bzk.: İnan/Ertas/Albaş, s. 485.

²⁸ Y. 2. HD., 10.12.1986 t., 808/1284 (YKD. 1986/11, s. 1612-1613). *Şanlı* (s. 303), Yargıtay'ın maddî anında kesinleşmeyen şartını aramadığı kararları eleştirmektedir.

²⁹ Kararların metni için bzk.: aşağı III B 2 b.

2001 yılında verdiği başka bir kararında³¹ da Yargıtay “Yabancı mahkemelerden veya makamlardan alma veraset belgesinin Türk hukukunda tanınmaları veya makamlardan alma veraset belgesinin Türk hukukunda tanınmaları farklı nitelik veya gic tasıldıg kabul edilmez. Bu özel sebebiyle de yalnızca delil olarak dikkate alınabilir. Yabancı hukuka göre düzenlenen ve yabancı ülkede açılan bir vasiyetnameye dayanarak, yabancı makamlar tarafından verilmiş mirasçılık belgesi kesin hükmün kuvvette haiz bulunmamaktadır. Açıklayan sebeple de tannamaz.” şeklinde görüş bildirmiştir. Kamıuzca yabancı mirasçılık belgelerinin tannabilmesi için verildiği yer hukukuna göre sekil anlamda kesinleşmiş olması³² yeterli kabul edilmelidir. Maddi anlamda kesin hükmün oluşturması gerektiğini savunan yazarlarca ileri sürülen hukuki güvenlik ilkesi, yabancı mirasçılık belgelerinin tannımı hâlinde ciddi bir şekilde zedelenmeyecektir.³³ Türk mahkemelerince verilen mirasçılık belgeleri de maddi anlamda kesin hükmün oluşturmadıkları hâlde, bunlara dayanarak mirasçılar, tereke üzerinde tasarrufta bulunabiliirlər, terekedeki tasınmazları kendi adlarına tescil ettirebilirler.

Türk hukukunda, mirasçılık belgelerinin geçerliliği her zaman ileri sürlülebileceği (MK.m.598/III) için ilgililer, bulundukları yerdeki (HUMK.m.11/son) suh mukemesinden (HUMK.m.8/II/6), mirasçılık belgesinin iptali veya düzelttilmesini isteyebilirler. Mirasçılık belgesinin iptali sağından sonra, yapılmış tapu tescillerinin iptali için ayrıca dava açılması (MK.m.1025) gereklidir. Zira mirasçılık belgeleri gibi mirasçılık belgelerinin iptaline ilişkin mahkeme kararlarının da insai etkileri yoktur ve eda hükmü icermezler.³⁴ Görüldüğü gibi, Türk Kanun Koyucu, aksi ispatlanabilir bir belge olarak kabul edilen mirasçılık belgelerine dayanılarak tapu tescili yapılmasına ya da tasınıların tesliminin talep edilmesine izin vermektedir. Mirasçılıkların, tereke üzerinde tasarrufta bulunabilmeleleri için maddi anlamda kesin hükmün oluştururan bir mahkeme kararına ihtiyaçları yoktur. Fakat hem mirasçılık belgesinin hem de yapılan tasarrufların daha sonra iptal edilmesi mümkün kındır. Buradan hareketle, Türk Kanun Koyucu nun mirasçılardan tereke üzerinde tasarrufta bulunabilecekleri için mutlak geri dönülemez koşulların tereke üzerinde tasarrufta bulunabilecekleri söylenebilir. Bu da mirasçılık belgelerine dayan-

laraç yapılacak işler de Kanun Koyucu'nun hukuki güvenlik ilkesini önlənətme planla tutmadığını göstermektedir.

Tannan bir yabancı ilâmm kesin hükm ekkisinin kapsamı, kararın verildiği ülke kanunlarına göre belirlenir. Bununla birlikte, söz konusu yabancı ilâma, tannanın talep edildiği devlette mahkeme kararlarına verilmesi daha geniş bir etki verilemez.³⁵ Yabancı çekismesiz yargı kararının tannaması, bu karara Türk hukukunda kabul edilen ölçüde kesin hükm kuvveti verilmesi, Dolayısıyla yabancı kararının tannmasından sonra, Türk mahkemeleri tarafından kararın değiştirilebilme niteliği hakkında Türk hukuku karar verecekler.³⁶ Buradan harayette, yabancı mirasçılık belgelerinin tannmalari hâlinde, Türk mahkemelerinde bunların geçersizliklerinin ileri sürülmüşsinin ve iptal edilmelerinin mümkün olduğu sonucuna varılabilir. Bu durumda da hukuki güvenlik bakımından yabancı mirasçılık belgelerinin tannmalarına bir engel olmadığı sonucuna ulaşabiliriz.

C. Tannmanın Özel Şartları

1. Genel Olarak

Tannman şartları, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 42. maddesinde tentifin şartlama ilişkin 38. maddeye atıf yapılmak suretiyle düzenlenmektedir. Ancak tentifin şartlarından olan karşılıklılık (MÖHUK.m.38/a) ve savunma haklarının ihlal edilmesi (MÖHUK.m.38/d) şartları tannnda aranmaz (MÖHUK.m.42).

Buna göre, yabancı bir mahkeme kararının tannabilmesi için, Türk mahkemelerinin mübahisir yetkisine gitmeye bir konuda verilmiş olmasına (MÖHUK.m.38/b); Türk kamu düzenine açıkta aykırı olmasına (MÖHUK.m.38/c) ve Türklerin kişi hallerine ilişkin davallarda kararın esasına Türk kanunlar iltihafi kuralları uyarınca yetkilî hukukun uygulanamaması (MÖHUK.m.38/e).

Mirasçılık belgesi verilmesi, kişi hallerine ilişkin davallardan olmadığı için, 38. maddenin (e) bendinin, mirasçılık belgesinin tannması talebine uygunlanması söz konusu olmayacaktır. Aşağıda sadece geriye kalan diğer iki şart incelenecelik.

³¹ Y. 2. HD., 10.7.2001 38411/10889 (Karar için bkz.: Ruhi, MÖHUK, s. 180-181).

³² Çekismesiz yargı kararlarının da sekil anlamda kesinleşmeleri mümkün kındır. Bkz.: Kuru, Nizasız Kaza, s. 177 vd.; Nomer, Çekismesiz Yargı, s. 911.

³³ *Sakmar'a* göre (s. 58) de, maddi anlamda kesinleşmeleri, hukuki güveni saracak nitelikte değildir.

³⁴ İnam/Ertas/Albas, s. 485; Verilmiş olan bir mirasçılık belgesinin, tüm mirasçılara, mirasa yetkilî olarak göstermediğinin ardından anlaşılması halinde, mirasçılık belgesinin tüm mirasçılara kapsayacak sekilde değiştirilmesi mümkün kındır. Bkz.: Kuru, Nizasız Kaza, s. 190.

³⁵ Sakmar, s. 182; Ertas, s. 369-370; Tiryakioglu, s. 64.

³⁶ Nomer, Çekismesiz Yargı, s. 917 dn. 20.

2. Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisine Girmeyen Bir Konuda Verilmiş Olmak

a. Genel Olarak

Yabancı bir mahkeme kararının tanınılmasını için, kararın, Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine girmeyen bir konuda verilmiş olması gereklidir (MOHUK.m.3&fb).

Bir konuda Türk mahkemelerinin münhasır yetkisinden söz edebilmek için, münhasır olduğu düşünülen yetki kuralının, davanın mutlaka Türk mahkemelerinde görülmemesini istemesi, yabancı mahkemeleri bu konuda hiçbir şekilde yetkili kabul etmemesi ve her zaman Türkiye'de yetkili olacak bir makammayı göstermesi gereklidir. İç hukukta münhasır yetki kuralı sayılan tüm yetki kuralları, milletlerarası usui hukuku anlamında da münhasır yetki kuralı değildir³⁷.

Taşınmazların aynına ilişkin davalarda yetkiyi düzlenleyen, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 13. maddesi, Türk hukukunda iftikâfa münhasır yetki kurallı olarak kabul edilmektedir³⁸.

b. Tanımanın Bu Koşulu Bakımından Yargıtayımız'ın Yabancı Mirasçılık Belgelerine Yaklaşımı

Yargıtayımız, taşınmaz terekeye ilişkin mirasçılık belgelerinin tanınması, bu kararların, Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine gitmen bir konuda verilmiş olmalar nedeniyle reddetmektedir.

Yargıtay 1986 tarihli kararında³⁹ “...Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar hakkında Türk Hukuku uygulanır (2675 sayılı Kanunun m. 22). Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar hakkında hükmün verme Türk Mahkemeleri'nin münhasır yetkisine girer (aynı Kanun m.38). Bu itibarla Türkiye'deki taşınmaz mallar hakkında yabancı mahkemeden verilen ilâmm tanınması isteğin reddinde bir yanlışlık yoksa da, taşınır mallar açısından isteğin reddi yukarıda gösterilen sebeplerle usul ve kanuna aykırı bulunduğuundan hükmün bu açıdan bozulması gereklidir.” demek suretiyle taşınmaz malların bu konuda münhasır yetkili oldukları gereğestileştirilmesini reddetmiştir.

c. Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi

Doktrinde Nomer⁴⁰, Yargıtay'ın taşınmazlara ilişkin olarak Türk mahkemelerinin münhasır yetkisinden hareketle yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmasını reddetmesini isabetli bulmaktadır. Şenit⁴¹ ise, Yargıtayın Türkiye'de bulunan terekeye ilişkin olarak mirasçılık belgesi verilmesinde Türk

1990 yılında verdiği bir başka kararında⁴⁰ “Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar hakkında Türk hukuku uygulanır (2675 sayılı Kanun m. 22) ve Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar hakkında hükmün verme Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine girer (2675 sayılı Kanun m. 38). Veraset İlânlarının gayrimenkülü tevaris yolu ile iktisap edildiğini de belirlediği gözetilecek rımlı münhasır yetkisine girer (2675 sayılı Tapu Kanunun 35. maddesi hükümleriyle 1986 yılında verdiği kararını takip etmiştir).

Yargıtayımız 1990 yılında verdiği bir başka kararında da bu görüşünü tekrarlamıştır⁴¹. Yargıtay 1999 tarihli kararında⁴² da bu görüşüne sadık kalmış ve taşınmazlara ilişkin yabancı mirasçılık belgelerinin tanınması ve tenifinin mümkün olmadığını aynı gerekçe ile vurgulamıştır.

Yargıtayımız 2002 yılında verdiği bir başka kararında⁴³ da “...Taşınmaz istenen veraset belgesi (...) Türk Mahkemelerinin münhasır yetkisinde olan gayrimenkullerin intikal ettiğini gösteriri biçimde tanınamaz....” diyerek, daha önceki içtihatlarını teyit etmiştir.

Yargıtayımız bu kararlarında, Türkiye'de bulunan taşınmaz terekeye ilişkin yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmasını, Türk mahkemelerinin Türkiye'de bulunan taşınmazların aynına ilişkin davalardaki münhasır yetkisine dayanarak reddetmiştir. Zira Yargıtayımız, bu kararlarda, mirasçılık belgesi verilmesini, taşınmazın aynına ilişkin bir mahkeme kararı⁴⁴ olarak kabul etmiştir. Buna karşılık özellikle 1986 tarihli kararında, menkul terekeye ilişkin mirasçılık belgelerinin tanınması bakımından bir engel görmemiştir.

³⁷ Sakınar, s. 99; Altığ, s. 122; Çelikel, s. 389; Nomer/Sanlı, s. 443; Sanlı, s. 299; Ruhî, Evlat Edinme, s. 93.

³⁸ Sakınar, s. 100; Altığ, s. 58, 123; Kurn, C. V, s. 5779; Çelikel, s. 389; Nomer/Sanlı, s. 443; Nomer, s. 791; Sanlı, s. 299 dn. 22; Ruhî, Evlat Edinme, s. 93 dn. 68.

³⁹ Y. 2. HD., 10.2.1986 t., 808/1284 (YKD. 1986/11, s. 1612–1613; Özügür, s. 533).

⁴⁰ Y. 2. HD., 11.6.1990 t., 12861/5906 (Özügür, s. 531–532).

⁴¹ Y. 2. HD. 22.6.1990 t., 6373/6410 (www.yargitay.gov.tr).

⁴² Y. 2. HD., 13.09.1999 t., 6974–8850 (Karar için bkz.: Özügür, s. 523).

⁴³ Y. 2. HD., 12.7.2002 t., 8254/9339 (Kazancı İcihad Bilgi Bankası).

⁴⁴ Yargıtay'ın 22.6.1990 tarihli kararından: “...Veraset İlânları terekeye dahil gayrimenkullerin mirası olan kişi tarafından tapu sertifikale tesell edilmeden iktisap edildiğini (MK.m.633) belgeler. Bu bakımdan gayrimenkul hakkında verilmiş bir karar nitelijindedir...” Y. 2. HD. 22.6.1990 t., 6373/6410 (www.yargitay.gov.tr).

⁴⁵ Nomer, s. 796.

⁴⁶ Sanlı, s. 298–302.

Türk mahkemelerinin münhasır yetkisini öngören 13. maddeye dayanması yerinde değildir.⁵⁰

mahkemelerinin münhasır yetkisi bulunduğuuna ilişkin görüşüne katılmakla beraber, burada munhasır olan yetki kuralının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 13. maddesi değil, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesi olduğu görüşündedir.

İç hukukta, miras ilişkili davalarda yetki kuralları, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 11. maddesinde ve 4721 sayılı Medeni Kanun'un 576. maddesinde bulunmaktadır. Mirasçılık belgesi verebilecek mahkemelerin yetkisi iç hukuk bakımdan Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 11. maddesinin 3. fıkrasında özel hükm olarak düzenlenmiştir. Buna göre verasetin ispatına ve miras hisselerinin belirlenmesine ilişkin davalar mirasçılara her birinin bulunduğu yer mahkemesinde açılabilir.

Yargıtayımız bir kararında⁴⁷ bu istisna hükmüle ilgili olarak bu "yetki kuralı kanunu düzenimi ilgilendirmeyip, mirasçılardan sıfat ve kolaylıkla veraset belgesi almalarını sağlamak gayesiyle sevk olunmuştur. Diğer tarafın 11. madde metninde (bulunduğu maha) ibaresi ikametgâh ya da bir yerde oturmak maksadıyla alınanmış mirasçiya Türkiye'nin her yerinde dava açabilmesi imkânını vermek için kommerstür" demiştir.

Maddenin gereğesinde⁴⁸ maddenin amacının, mirasçılık belgesi alınması bakımından mirasçılara kolaylık sağlamak olduğu ifade edilmiştir. Bu durumda, mirasçılık belgesi verilmesinde yetkili mahkemeyi düzenleyen maddemini Türkiye'deki terekeye ilişkin mirasçılık belgelerinin mutlaka Türk mahkemelerinden alınmasını isteyen ve bunu sağlayabilen bir münhasır yetki kuralları niteliğinde olduğu söylemeniz.

Miras bırakmanın yerlesim yeri mahkemesinin yetkili olduğu hallerde, mirasla ilgili davanın konusu terekede bulunan bir tasnimazın ayrıca ilişkin olsa bile, dava tasnimazın bulunduğu yer mahkemesinde değil miras bırakmanın yerlesim yeri mahkemesinde açılmalıdır. Zira Medeni Kanun'un 576. maddesindeki ve Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 11. maddesindeki yetki hükmü, 13. maddedeki yetki hükmüne göre daha özel niteliktedir ve özel kural genel kurala tercih edilir.⁴⁹ Buna göre, öncelikle miras ilişkili davaların, terekeye dahil tasnimazların bulunduğu yer mahkemesinde açılması söz konusu değildir. Zira tasnimazlara ilişkin olsalar bile miras ilişkili davalara 13. maddedeki yetki kuralının dışında bırakılmış ve özel bir yetki kurallı getirilmiştir. Mirasçılık belgesi verilmesi ise, bu özel yetki kuralın bire disinda bırakılmıştır. Bu nedenle Yargıtayımız'ın yabancı mirasçılık belgelerin tanınmasını reddederken tasnimazın ayrıca ilişkin davalarda mirasçılık belgesi alınmasına ilişkin yetki, miras davalarına ilişkin genel yetki kuralının disinda bırakılmıştır.

d. Mirasçılık Belgesi Verilmesi Bakımından Türk Mahkemelerinin Münhasır Yetkisi

Bir üst başlık altında vardığımız sonuca göre, tasnimazların aynına ilişkin davalarda, Türk mahkemelerinin münhasır yetkisinin olması, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmalarına engel olamaz. Ancak miras davalarında Türk mahkemelerinin münhasır yetkili olduğunu kabul edilmesi hâlinde, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmaları mümkün olmaz.

Yabancı unsuru miras davalarında Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesinde düzenlenmemektedir. Bu hükmne göre "Mirasca ilişkin davalar öleyn Turkey'deki son ikametgâh mahkemesinde, son ikametgâhının Turkey'de olmaması hâlinde terekeye dahil malların bulunduğu yer mahkemesinde görüür."

Sabit ya⁵¹ göre, yabancılık unsuru taşıyan miras davaları bakımdan Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddeinde yer alan yetki hükmü aynı Kanun'un 38/b maddesi anlamında yabancı mahkeme kararlarının tanınmasını ve terifini engellemeyecek nitelikte münhasır yetki hükmnidir. Bu maddede "mirasa ilişkin davalar" ifadesi kullanılmıştır ve mirasçılık belgesi verilmesi talebi de miras davalarındandır. İç hukukta yer alan yetki hükümlerinden (HUMK.m.11; MK.m.576) farklı olarak mirasçılık belgesine ilişkin yetki, maddede öngörülen yetki kuralın dan istisna edilmemiştir.⁵² Ayrıca, yabancı bir şahsin Türkiye'de bir tasnimaz miras olarak kazanabilmesi için dikkate alınması gereken sınırları (örneğin Tapu Kanunu'nun ya da Askeri ve Güvenlik Bölgesi Hakkımları) yabancı bir mahkemenin dikkate alınmasının imkânsızlığı da Türk mahkemelerinin bu konuda münhasır yetkiye sahip olmasına haklı göstermektedir. Buna göre, Türkiye'de bulunan terekeye ilgili olarak mirasçılık belgesi verilmesi bakımdan, Türk mahkemelerinin mün-

⁵⁰ *Sabit* (s. 302) Yargıtay'ın 13. madde hükmüne davanmasını isabetli göstermektedir. Yazar'a göre, Yargıtay, mirasçılık belgelerini tasnimazın ayrıca ilişkin tasnimazlara ve yetkiyi de 13. maddeye dayandırmaktadır. Mirasçılık belgeleri, her saymakta ve yetkiyi de 13. maddeye dayandırmaktadır. Mirasçılık belgeleri, her ne kadar, tasnimazlar üzerinde ziyaretinin tesisini, tasnimazların da teselinini ve incelemelerini sağlasalar da Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 13. maddesi an-

⁵¹ *Sabit*, s. 300-302; Ayni yönde bkz.: Gökkaya, s. 163.

⁵² Bu yönde bkz.: Elçi, s. 161-162.

⁴⁷ Y. 2. HD., 5.5.1972 t., 2876/2814 (Karar için bkz.: Kuru, C. I. s. 496).

⁴⁸ Bkz.: Kuru, C. I. s. 496 dn. 269.

⁴⁹ Kuru, C. I. s. 518.

hasır yetkisi vardır ve yabancı mahkemelerden alınan mirasçılık belgelerinin tanınması mümkün değildir.

Celikel'e⁵³ göre ise, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesinde öngöruilen miras bırakın son ikametgâh mahkemesinin yetkisi, münhasır yetki olmasa da, terekeye dahil mallar varsa, bu malların bulunduğu yer mahkemesi münhasır yetkilidir.

Eski'ye⁵⁴ göre ise, 30. maddede yer alan son ikametgâha ilişkin yetki hükümlü, münhasır yetki kurallı kabul etmem doğrular. Fakat terekeye dahil malların bulunduğu yer mahkemesinin yetkisi bakımdan bir ayrm yapılmalıdır ve taşınmazlar hakkında Türk mahkemelerinin münhasır yetkisi olduğu kabul edilmeliidir. Buna göre, taşınmazlar üzerindeki miras hakkına ilişkin olarak verilen yabancı mahkeme kararları tanımip tenfiz edilebilmeidir. Zira taşınmazlara tasınmazlar ilişkin olanlar tanımip tenfiz edilebilmeidir. Zira taşınmazlara ilişkin olarak karar veriken Türk hukukunda yer alan ve yabancılarla taşınmaz edinmelerini sunmayı kanun hükümlerinin mutlaka bir Türk mahkemesi tarafından dikkate alınması gerektir.

Nomer'e⁵⁵ göre ise, 30. maddedeki yetki hükümlünün münhasır yetki kurallı kabul edilmesi, herseyden önce, Türkiye'de bulunan menkul tereke hakkında verilmiş yabancı İlamların Türkiye'de tanınmasını ve tenfiz edilmesini de engeller. Bu sonuç ise Türk tenfiz sistemine ters düşer. Diğer taraftan kademeli yetki kuralları (örneğin MÖHÜK.m.28, 29) münhasır yetki kurallı olarak kabul edilmez ve 30. maddedede kademeli bir yetki kurallı⁵⁶ bulunmaktadır.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesinin münhasır yetki kurallı olarak kabul edilebilmesi için, mirasa ilişkin davaların mutlaka ve sadece Türk mahkemelerinde görülmemesini istemesi ve bunu sağlanmasa gerekir. Maddenin bu nitelikte olup olmadığına tespit edilebilmesi için maddenin *ratio legis'i* incelenmelidir.

Maddenin gereklisine göre⁵⁷, madde hazırlanırken (743 sayılı mülga) Medeni Kanun'un 518. maddesindeki (4721 sayılı MK.m.576) kurallar milletlerarası yetki bakımından da eses alınmıştır. Ancak Türkiye'de yerleşim yeri olmayan kişiler bakımından bu davaların Türkiye'de görülebilmesini

sağlamak amacıyla malların bulunduğu yer mahkemesinin yetkisi de *tamamlayıcı bir kurallı* olarak kabul edilmiştir.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesi, bu Kanun'a ait Öntasarı'nın 27. maddesinde yer almaktaydı. Öntasarı Sempozyumu'nda⁵⁸, maddde ile ilgili olarak şu açıklamalar yapılmıştır: "Yine 27. maddde Medeni Kanunun 518 maddesindeki eksikliği bir tamamlayıcı kurallı getirmiştir. Blindığı gibi mirasa ilgili davalarda Medeni Kanun 518. maddesi ölein son ikametgâhı mahkemesini yetkili göstermektedir. Hatta Usul Hukuku doktrininde bu kurallın kamu düzeni olduğu görüşü üzeri sürülmüşür. Eğer ölein son ikametgâhı Türkiye dışında ise özellilik menkul miras davaları bakımından Türkiye'de yer itibariyle yetkili bir mahkeme bulmak hukusunda hic değilse önenli tereddüller hasıl olabilemektedir. 27. madde ile onu tamamlayıcı bir kurallı getirilmiştir".

Hem gerekçeden hem de Öntasarı ile ilgili olarak yapılan açıklamalardan görüleceği gibi, mirasa ilişkin davalar için Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 30. maddesinde öngöruilen yetki kurallı münhasır bir yetki kurallı olarak disljinulmemiştir. Maddede, terekedeki malların bulunduğu yer mahkemesinin yetkisinin kabul edilmesinin nedeni, ölein Türkiye'de son yerleşimi yerinin bulunmadığı hallerde de Türkiye'de mirasa ilişkin davaların açılabilmesinin sağlanması olup, mirasa ilişkin bütün davaların mutlaka Türk mahkemelerinde görülmesinin sağlanması değildir. Buna rağmen, maddenin münhasır yetki kurallı olarak kabul edilmesinin, amacı aşan bir yorum olabileceğî kansındayız.

Sonuç olarak, kanunzca, mirasa ilişkin davalardan kabul edilen mirasçılık belgesinin verilmesi bakımından Türk mahkemelerinin hem taşınmaz hem de taşınmazlar bakımından, mirasa ilişkin yabancı mahkeme kararlarının tanınmasını ya da tenfizini engelleyeceğ nitelikte münhasır bir yetki kurallı bulunmamaktadır.

3. *Kamu Düzenine Akyarı Olmama*

Kanunzca, yabancı mirasçılık belgelerinin genel geçerli kırmalı bir tanımın söz konusu değildir. Dolayısıyla bu aşamada, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmasının son ve en önemli koşullardan birisi olan "kamu düzenine akyarı olmama" koşulu incelenebilir (MÖHÜK.m.38/c).

Gerek yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmasını, taşınmazın aynı ilişkin davalarda Türk mahkemelerin münhasır yetkisi olduğu gereklisiyle Nomer/Sanlı, s. 444 dñ. 255, aynı yönde bktz.: Demir Gökyayla, s. 52.

⁵³ Celikel, s. 340; aynı yönde bktz.: Gökkaya, s. 163.

⁵⁴ Eksi, s. 224-226.

⁵⁵ Nomer/Sanlı, s. 444 dñ. 255, aynı yönde bktz.: Demir Gökyayla, s. 52. Burada kademeli bir yetki kurallı bulunduğu için, öncelikle miras bırakın son yerde bulunanmaşı halinde Türkiye'de malların bulunduğu yer mahkemesi yetkili. Bktz.: Eksi, s. 160-161.

⁵⁶ Gerekçe için bktz.: Gökkaya, s. 163.

⁵⁷ Milletlerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Kanunu Öntasarı Sempozyumu 22-24 Kasım 1976, İstanbul 1978, s. 195.

davalarda Türk mahkemelerinin mühasır yetkisi olduğu görüşündeki yazarların⁵⁹ gösterdiği geerekçelerden birisi de, yabancıların Türkiye'de taşınmaz edimmenlerine ilişkin temel düzende ola Tapu Kanunu'nun 35. maddesi hükümlü ve diğer yasal sınırlamaların dikkate alınması zorunluluğudur. Zira yabancıların Türkiye'de bir 'taşınmazı' miras yoluyla iktisap edebilmeleri için yabancıların tâbi olduğu sınırlamaların dikkate alınarak mirasçılık belgesi verilmesi gereklidir.⁶⁰

Yargıtayımız ve doktrin tarafından paylaşılan bu haklı kaygı, yabancı mirasçılık belgesine dayanarak Türkiye'deki bir taşınmazı adına tescil ettirmek isteyen mirasçının, yabancı olmasının hâlinde geçerlidir. Türk vatandaşları da yabancı bir makameden, Türkiye'de bulunan taşınmazları ve taşınmazları konu edinen bir mirasçılık belgesinin tamamasını talep edebilirler. Böyle bir durumda, söz konusu taşınmazın mirası adına tescilinin mümkün olup olmadığı sonuna ortaya çıkmayacaktır.

Yine doğumla Türk vatandaşı olup da içsileri Bakanlığından vatandaşlık almakta izin alanlar ve bunların çıkışına belgesinde kayıtlı resit olmayan çocukların, Türkiye'de bulunan taşınmazlar hakkında aldığıları yabancı mirasçılık belgelerinin tamamı bakımından da bir sakınca olmamalıdır. Zira bu kişiler Türkiye'de taşınmaz edinebilir ve mirasçılık haklarından Türk vatandaşları gibi yararlanabilir (5203 sayılı Kanun⁶¹ ile değişik VAK.m.29). Tapu Kanunu'nun 35. maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin 2003/70 Esas 2005/14 Karar sayılı 14.3.2005 tarihli karar⁶² ile iptal edilmiştir. Bu iptal kararı, yayınlanmasından 3 ay sonra 27 Temmuz 2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu çalsınanın hazırladığı surada, Tapu Kanunu'nun 35. maddesi hakkında hazırlık, kanun tasarısı aşamasındadır.⁶³ Söz konusu Kanun Tasarı'nda, yabancıların Türkiye'de taşınmaz edinebilmeleri için karşılıklık ve yasal sınırlamalara uyma şartı aranmaktadır ve yabancıların Türkiye'de taşınmaz edinebilmesi bakımından bir takım ayrıntılı sınırlamalar getirilmektedir.

Tasarı'da, yabancıların, Türkiye'de bulunan taşınmazları miras yoluyla iktisap etmeleri bakımından karşılıklık koşulu aranmaktadır. Buna karşılık, kanunî mirasçılık bakımından maddede sayılan sınırlamaların uygulanması, ölümle bağlı tasarruflar bakımından ise uygulanması öngörmektedir.

Bu nedenle, yabancı mirasçılık belgelerinin tamamı bakımından, karşılıklık ve yasal sınırlamalara uyulması bakımından mevcut kaygılar, Tasa-ri'nun yasaşaması hâlinde de güncelliliğini koruyacaktır. Aşağıdaki değerlendirmelerimizi bu düşünceden hareketle yapmaya çalışacağız.

Yabancı mahkemelerden alınan ve maddî anlamda kesin hüküm olmayan mirasçılık belgelerinin Türkiye'de taşınmazların kendi adlarına tescilini sahip olan yabancılar, Türkiye'deki taşınmazların (müstakbel) Tapu memuru bu tescil talebi üzerine, karşı talep edebilirler (Tapu K.m.37). Tapu memuru bu tescil talebi üzerine, karşılıklık ve diğer kanuni sınırlamalara uygun olma koşullarınıinceleyereneden, taşınmazı yabancı kişi adına tescil etmek durumundandır.⁶⁴ Zira talep sahibi, bir mahkeme kararına dayanmaktadır. Bu nedenle, Türkiye'de bulunan taşınmazlara ilişkin yabancı mirasçılık belgeleri ancak (müstakbel) Tapu Kanunu'nun 35. maddesindeki koşullara da uygun olmasının hâlinde tamamlanmalıdır.

Bu durumda, tamamı talep edilen mirasçılık belgesinin, (müstakbel) Tapu Kanunu'nun 35. maddesindeki koşullara uygun olup olmadığı hangi tamama engelli altında incelenenebileceği sonusa ortaya çıkmaktadır.

Devletin ekonomik, sosyal ya da siyaset alanda izlediği politikalar, özel hukuk ilişkileri üzerinde etkili olacak şekilde yansıtın ve uygulama alanlarında giren tüm uyuşmazlıklara uygunlamları bu politikalardan yerine getirmeleler için zorunlu olan kurallara doğrudan uygulanan kurallar denir.⁶⁵ Kurallar olara, Türk hukukunda yer alan doğrudan uygulanan kuralları ihlal eden bir yabancı mahkeme kararının tamamı ve/veya tenfizi Türk kamu düzenine açıkça aykırıdır.⁶⁶

Kanumza, Tapu Kanunu'nun 35. maddesinde yer alan ve yabancıların Türkiye'de taşınmaz edinmelerine ilişkin düzenlemeler, kamu hukukuna ilişkin ve özel hukuk ilişkileri üzerinde etkili olan kurallar olmaları nedeniyle doğrudan uygulanan kural niteligidir. Zira bu kurallar, yabancıların Türkiye'de hangi koşullarla taşınmaz edinebileceklerini düzenlenmek suretiyle, devletin ekonomik, sosyal ve siyaset alanda izlediği politikaları yansıtıyor. Bu nedenle, yabancı mirasçılık makadır ve uygulamaları zorunludur.⁶⁷ Bu nedenle, yabancı mirasçılık

⁶⁴ Bu yönde bkz.: Y. 2. HD., 13.10.1988 t. 6848/9133 (YASA, Nisan 1989, s. 496).

⁶⁵ Özdemir Kocasakal, s. 13.

⁶⁶ Ayrıntılı bilgi için bkz.: Demir Gökyayla, s. 278-280.

⁶⁷ Y. HGK'nun 1993 tarihli kararından: "Tapu Kanununun 35. maddesinde, 'Tahdidî mutazamın kanuni hükümler yerinde kalınmak ve karşılıklık olmak şartıyla, yabancı hakları şahıslar Türkiye'de gayrinenkül mallara temelliğ ve tevarüs edebilir.' hükümlü yer almaktadır. Gerek bu hükümlün ve gerekse 2675 sayılı Kanunun yukarıda açıklanan hükümleri sebebiyle yabancı unsurlu veraset davalarında, hak elhiyetinin tespitini bakımından, kanunî tahditler ve mütekabiliyet (ül-

⁵⁹ Şanlı, s. 301-302; Nomer, s. 795-796; Ekşi, s. 224-226.

⁶⁰ Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz.: Nomer, s. 795.

⁶¹ 29.6.2004 tarihli ve 5203 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu Değişiklik Yapılmışına İlişkin Kanun.m.1 (RG 6.7.2004-25514).

⁶² RG 26.4.2005-25797.

⁶³ 22.4.2004 yasama dönem 1/1139 Esas No. Tapu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair: Kanun Tasarısı ("Tasarı'nın metni için bkz.: <http://www2.tbmm.gov.tr/d22/1/1-1139.pdf>).

belgesinin tanınmasını, Tapu Kanunu'nun 35. maddesine ve bu konudaki doğrudan uygulanan kural niteliğindeki diğer sınırlayıcı kanun hükümlerine aykırılık yaratması hâlinde, yabancı mirasçılık belgesi kesinlikle tanınmaz. Bunun dayanağı, karar düzenine açıkça aykırılığın tanma/tenfiz engeli olduğunu ilişkin kanun hükmüdür (MÖHUK.m.38c).

Kanızca, yabancı mahkemenin, mirasçılık belgesini veriken, Tapu Kanunu'nun 35. maddesini açıkça uygulamış olması aranamamalıdır. Yabancı mahkeme, kararını verirken, 35. maddeyi hiç dikkate almamış olsa bile, kararın tanınması sonucunda, terekede yer alan taşınmazın yabancı adına tesellinde yasal bir engel yoksa ve karşılıklık koşulu gerçekleşmişse, yabancı mirasçılık belgesinin tanınması yoluna gidilmelidir. Bu yargılanmanın hızlanması için, kararın tanınmasını talep eden mirasçının, söz konusu taşınmazı iktisap etmesine yasal bir engel bulunmadığına ilişkin belge ve bilgileri mahkemeye sunmasında fayda olduğunu düşünüyoruz.

IV. Yabancı Mirasçılık Belgelerinin Tanınmasında İzlenecek Usul

Tanımda izlenecek usul ve yetkilii mahkeme konusunda Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'da özel düzenlemeler bulunmamaktadır. Bununla birlikte niteliğine uygun düşüğü oranda, tenfiz davası izlenecek usulün tanma davalarında da uygulanması gerekdir (MOHUK.m.35; 36; 37; 39; 40; 41)⁶⁹. Ancak, mirasçılık belgelerinin tanınmasına ilişkin bazı konular özelleştirilmiştir.

Her şeyden önce, devam eden bir yargılamaşa, kesin hüküm ve/veya kesin delili itirazında bulunulmak isteniyorsa, yargılamayı yapan mahkemededen yabancı bir mahkeme kararının tanınması istenebilir. Bunun için aynı bir

dava açmaya gerek yoktur⁷⁰. Ancak, kesin hüküm itirazında bulunabilime için, dayanılan kararın maddi anlamda kesin hüküm oluşturmaması gereklidir⁷¹. Yabancı mirasçılık belgeleri maddi anlamda kesin hükmü oluşturmadıkları için, görülmekte olan bir dava, yabancı mirasçılık belgesine dayanarak kesin hükmü itirazında bulunulamayacağı kansırsınız⁷². Örneğin, Türk mahkemelerinde görülmekte olan mirasa ilişkin bir dava, davalı ya da davacı, yabancı mahkemededen aldığı bir mirasçılık belgesine dayanarak, kesin hükmü itirazında bulunamaz. Bu nedenle, kanızca, görülmekte olan bir dava çerçevesinde, davaya bakan mahkemeden, yabancı mirasçılık belgesinin tanınması talep edilemez.

Tenfiz davası açıldığında, dava dilekesi, duruşma günüyle birlikte karşı tarafa tebliğ edilir (MÖHUK.m.39/I). Mirasçılık belgeleri hasımsız olarak talep edildiğinde, yargı faaliyeti sonucunda verilen kararlarından dolayı tebliğat da yapılmasının gerekliliği. Dolayısıyla, çekimsiz yargıya ait bir iş olan mirasçılık belgelerinin tanınması bakımından da, kendisine tebliğat yapılabacak bir hasım olmayacağı için, tebliğat yapılmasını öngören tenfize hâlde, yabancı mirasçılık belgelerinin tanımlarını uygulamaz. Bu hâlde, yabancı mirasçılık belgelerinin tanımlarını talebi de, ihtilaf yokluğu kastasına göre çekimsiz yargıya ait bir iş hâline gelmemektedir. Zira bir hasım yoktur.

Bu durumun pratik bazı sonuçları olacaktır. Buna göre yetkilii milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 35. maddesinin ikinci fıkrasında yer almaktadır. Buna göre yetkilii mahkeme kademeli olarak, davalının Türkiye'deki yerlesim yeri; yoksa sakini olduğu yer; bu da yoksası Ankara, İstanbul veya İzmir mahkemeleridir.

Yabancı mirasçılık belgesinin tanınması talep ediliken, kendisine karşı tanınma istenen bir taraf olmadığı için, onun yerlesim yeri veya sakini olduğu yer mahkemesinin de yetkisi söz konusu olamaz. Bu durunda, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınması talep edilirken, sadece Ankara, İstanbul, İzmir mahkemelerinin yetkilii olması gibi bir sonuç ortaya çıkabileceğe de, kanızca, bu sonuç pratik açıdan doğru olmaz. Zira örneğin, Ağrı'da bulunan bir taşınmaza ilişkin yabancı mirasçılık belgesinin tanınması için en yakın yer olarak Ankara'da mahkemeye başvurulması gerekebilirdi. Burada, mirasçılık belgesi verilmesine ilişkin Hukuk Usulü Mahkemeleri Kanunu'nun 11.

⁶⁹ Bu yönde bkz.: Y. 2 HD., 29.11.1990 t., 933/4385 (BD, C. 65, S. 4-5-6, 1991, s. 455-456); Y. 2. HD., 3.11.1986 t., 9054/9637 (Bkz.: Ruhî, MÖHUK, s. 157).

⁷⁰ Kuru, C. V., s. 5817; Tiryakioğlu, s. 62.

⁷¹ Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 1995 tarihli kararından: "...tanuma talebinin incelemesi ve karar bağlanması ayınen tenfizdeki gibidir." Y. 2. HD. 6.7.1995 t., 7004/7915 (Bkz.: Ruhî, MÖHUK, s. 330); Aynı yönde Y. 2. HD., 27.6.1996 t., 6179/7262 (Bkz.: Ruhî, MÖHUK, s. 331-332).

⁷² Çekimsiz yargı kararları, maddi anlamda kesin hükmü oluşturmadıkları için, bu kararlar kesin hükm veya kesin delili ekleri için tanınmaz. Bkz.: Kuru, C.

V, s. 5824.

maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan yetki kuralının kıyas yoluyla⁷³ uygunlanmış mirasçının bulunduğu her yerde tanma talep etmesinin mümkün olduğunun kabul edilmesi, pratik ihtiyaçlara uygun bir çözüm olabilir. Bu yönde bir kıyas yapılması, mirasçılık belgesi alınmasının kolaylaştırılmasına yönelik yetki kurallarının aracına⁷⁴ da uygun düşecektir.

Yabancı mirasçılık belgelerinin tanınmaları, ihiṭaf yokluğu nedeniyle, çekimsiz yargıya ait bir iş haline geleceği için, tenfiz isteminin nasıl yapılması gerekligine ilişkin Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 36. maddesi de tamamen uygulanamaz. Bu nedenle, kendisine karşı tenfiz istenen tarafın, varsa kanun temsilcisinin ve vekilinin ad, soyad ve adreslerinin dírekçede yazılımasına ilişkin “a” bendi hükmü uygulanamaz. Fakat diğer bentlerin uygulanması gereği kansızdır. Karşı tarafın sayısı kadar örnek eklenmesine de gerek yoktur.

Dilekçeye eklenecek belgeleri düzenleyen Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 37. maddesi hükmü, aynıen uygulama alanı bulacaktır.

Tenfiz davasında basit yargılama usulü uygulanır (MÖHUK.m.391.c.2). Yargıtayımız, tanma davalarının da basit yargılama usulüne tâbi olduğu görüşündedir.⁷⁵ Yabancı mirasçılık belgesinin tanınmasının ilişkin istem de basit yargılama usulüne tâbi olacaktır.⁷⁶

Tanma talebi sonucunda verilecek karara ve temyize ilişkin hükümler (MÖHUK.m.40; 41/II), yabancı mahkemelerden alınan mirasçılık belgelerinin tanınmasına uygulanmalıdır.

V. Sonuç

Yabancı mahkemelerden alınan mirasçılık belgelerinin tanınması, özellikle Türkiye'de bulunan taşınmazlara ilişkin olmaları hâlinde, doktrinde ve Yargıtay kararlarında, farklı gerekliliklerle reddedilmektedir.

Öncelikle, Tapu Kanunu'nun 37. maddesindeki ifadeye rağmen, yabancı mirasçılık belgelerinin tasdiki şeklinde bir uygulama olamaz. Mirasçılık belgeleri içraî kararlardan olmadığı için, sadece tanınmaları istenebilir. Bu

nedenle, mahkemelerden, yabancı mirasçılık belgelerinin tanınması talep edilmelidir; tasdiki değil.

Yabancı mahkemelerden alınan mirasçılık belgelerinin tanınmasına, yabancı devlet hükümiyeti adına verilmiş bir mahkeme kararı olmaları ve veriliği yer hukukuna göre şekli anlamda kesinleşmiş olmalar şartıyla, tanınan genel koşulları bakımından kavramsal bir engel yoktur.

Tanınmanın özel koşulları bakımından ise, mirasçılık belgesi verilmesi, Türkiye'deki bir tasnimaze ilişkin olsa bile, Türk mahkemelerinin münhasır yekâsına giren bir konu değildir. Zira mirasçılık belgesi verilmesi, tasnimaya aynına ilişkin davalarda yetkiyi düzenleyen hükmün (HUMK.m.13) kapsamında girmez. Mirasa ilişkin yabancı unsuru davalarda, dolayısıyla mirasçılık belgesi verilmesinde, Türk mahkemelerinin yetkisini düzenleyen hüküme (MÖHUK.m.30) yabancı mahkeme kararlarının tanınmasını engelleyecek nitelikte mübahsur yetki hükmü değildir.

Yabancı mahkemeden verilen mirasçılık belgesinin tanınması hâlinde, Türk hukukunda yer alan doğrudan uygulanan kuralara, özellikle yabancılarla Türkiye'de tasnimaz edinmelerine ilişkin sınırlamalara aykırılık ortaya çıkacaksa, yabancı mirasçılık belgesinin tanınması, Türk kamu düzeline açıkça aykırılık (MÖHUK.m.38/c) nedeniyle mümkün değildir.

Sonuç olarak, yabancı mahkemeler tarafından bir hükümiyet tasarrufu olarak verilen yabancı mirasçılık belgeleri, tanımaya enil kararlardandır.

⁷³ Yetki hükümleri bakımından kıyas mümkünidir. Bkz.: Zevkiler/ Acabey/ Gökyayla, s. 71.

⁷⁴ Bkz. yük. III, C. 2, c.

⁷⁵ Y. 2 HD., 27.6.1996 t., 6179/7262 (bkz.: Ruhi, MÖHUK, s. 331-332); aynı yönde Y. 2. HD., 12.01.1995 t., 12781/274 (bkz.: Ruhi, MÖHUK, s. 392).

⁷⁶ Çekimsiz yargı işleminde yargılama usulü basit yargılama usulüdür. Bkz.: Kuru, Nizaszz Kaza, s. 120. Yabancı mirasçılık belgelerinin tanınması istemi de, ihiṭaf yokluğu nedeniyle çekimsiz yargıya ait bir iş kabul edildiğinde de, basit yargılama usulü uygulanacaktır.

KAYNAKÇA

- Ruhi**, Ahmet Cemal: Türk Hukukunda Evlat Edinme ve Evlat Edinme ile İlgili Yabancı Mahkeme Kararlarının Türkiye'de Tanınması, B. 2, Ankara 2003.
- Ruhi**, Ahmet Cemal: Gerekçeli-Açıklamalı-İçtihatlı, Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun, Ankara 2003.
- Sakmar, Atâ**: Yabancı İlamların Türkiye'deki Sonuçları, İstanbul 1982.
- Şanlı, Cemal**: "Yabancı Veraset İlamlarının Türk Mahkemelerinde Tanınması" veya "Deil" Olarak Kullanılması", Prof. Dr. İlhan E. Postacıoğlu'na Armağan, İstanbul 1990, s. 291-307.
- Tiryakioğlu, Bilgin**: Yabancı Boşanma Kararlarının Türkiye'de Tanınması ve Tenfizi, Ankara 1996.
- Zevükler, Aydin/Acabey, Beşir/Gökyayla, Emre**: Medenî Hukuk, B. 6, Ankara 2000.
- Altuğ, Yılmaz**: Türk Milletlerarası Usul Hukuku, İstanbul 1983.
- Berki, Osman Fazıl/Ergünay, Hilmi**: Yabancılar Hukuku ve Kanun İbtidaiyatları ve İlgili Yargıtay Kararlarının Tahsil ve İzahları, Ankara 1963.
- Çelikel, Ayşe**: Milletlerarası Özel Hukuk, B. 7, İstanbul 2004.
- Demir Gökyayla, Cemile**: Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizde Kanun Düzeni, Ankara 2001
- Eksi, Nuray**: Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi, B. 2, İstanbul 2000.
- Ertas, Şeref**: "Yabancı İlamların Tanınması ve Tenfizi", Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, Ankara 1987, s. 365-438.
- Gökkaya, Şevket**: Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun Açıklamalı-Gerekçeli-İçtihatlı, Ankara 1996.
- İnan, Ali Naim/Ertas, Şeref/Albaş, Hakan**: Miras Hukuku, B. 5, Ankara 2004.
- Kocayusufpaşaoglu, Necip**: Miras Hukuku, B. 3, İstanbul 1987.
- Kuru, Baki**: Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. I, Ankara 2001.
- Kuru, Baki**: Hukuk Muhakemeleri Usulü, C. V, Ankara 2001.
- Milelerarası Özel Hukuk ve Milletlerarası Usul Hukuku Kanunu Öntasar Sempozumu** 22-24 Kasım 1976, İstanbul 1978
- Nomer, Ergin**: "Yabancı Veraset İlamlarının Tanınmasında Yargıtay Kararı", İBD 1991/10-11-12, s. 789-796.
- Nomer, Ergin**: "Yabancı Çekىşmesiz Yargı Kararlarının Tanınmasında Kesinleşme Şartı", Erdoğan Moroğlu'na 65. Yaş Günü Armağanı, İstanbul 1999, s. 909-922 (Çekىşmesiz Yargı).
- Nomer, Ergin/Sanlı, Cemal**: Devletler Hüsusi Hukuku, B. 13, İstanbul 2005.
- Özbakan, İshıl**: Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi, Ankara 1987
- Özdemir Kocasakal, Hatice**: Doğrudan Uygulanan Kurallar ve Sözleşmeler Üzerindeki Etkileri, İstanbul 2001
- Özügür, Ali İhsan**: Medeni Yasadan Önce ve Sonra Türk Miras Hukuku, Ankara 2001.
- Pekcanitez, Hakan/Atalay, Oğuz/Ozkes, Muhammet**: Medenî Usul Hukuku, Ankara 2001.

Taksit Seçenekleri **maximum**
75 TL ve üzeri KARGO BEDAVA

true even

Katalog indir

YeniÇıkanlar: Nisan (93) Mart (146) Şubat (15) Ocak (108) (119) (131) (161) Kendi Yayınladımları

Sepetinizde (0) Ürün var

Tom Yerzlik

AIE HUKU (145)

卷之三

Avrupa Birliği Hukuku (62)

AVUKAUK HUKOKU (40)

THE JOURNAL OF CLIMATE

卷之三

卷之三

Cep Mevzuat Dizisi (47)

Ceza Hukuku (607)

Deniz Hukuku (85)

DİŞ Ticaret Hukuku (88)

Sipariş Testimmat ve Banka Bilgileri Sipariş Takibi Garanti ve İade Gizlilik ve Güvenlik İletişim

Sipariş Takibi | Garanti ve İade | Gizlilik ve Güvenlik | İletişim

Prof. Dr.

Sayfa Sayısı: 14
Basım Yılı: 2006

Kitap Ölçüleri: 16x23 cm
ISBN NO: 975-464-383-1

Fiyati : 100.00 T

Sepete At

6

Kargo süresi: Bu ürünü iş günleri içerisinde saat 16:00 'ya, cumartesi günleri ise saat 12:00'ye kadar sipariş vermeniz durumunda aynı gün tarafınıza kargolanır.

Özellikler Taksit Seçenekleri Yorumları

Fikri Mülkiyet Hukuku (Marka, Patent, Genel Hukuk) (212)	Hukuk Rehberleri (19)	İhale Hukuku (38)
İnşaat 63 Prof. Dr. Şener AKYOL Vemre Contra Factum Propnum (Önceki Eylem ile Gelişkili Davranış Yasağı) 77 Doç.	Dr. Hüseyin ALTAS İstisna Sözleşmesinde İş Sahibinin İfadan Önce Sözleşmeden Dönme Hakkı (Bk. Mad. 358) 97 Yrd. Doç. Dr. Mehmet ALTUNKAYA Çocuğun Mallarının Yönetimi ve Kullanma Hakkı III Prof. Dr. Fahrettin ARAL Banka Teminat Mektuplarının HUKUKÄ® Niteliği ve Kefafetten Farkları 131 Dr. Mustafa ATES Legal Protection For Patents Under The Tpls Agreement 147 Arş. Gör. Özge AYAN Marka Hakkının Kazanılması İyin yetin Rolü 165 Arş. Gör.	Serkan AYAN Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda Hak Sahipliği 193 Prof. Dr. Rıza AYHAN Birlikli Oy Hakkında 237 Doç. Dr. Veysel BAŞPINAR Türk MedenÄ® Kanunu ve Yeni Gelişmeler Karşısında Tanrı İşletmelerinin Tahsisi 261 Doç. Dr. Vedat BUZ İrade Sakatlığı ile MaÅ«l Bir Satın Sözleşmesinde Alıcının Aylıba Karşı Tekeffüllü Hükümlerine Başvurmasının Satın Sözleşmesine İcazet Verme Anlamına Gelip Gelmeyeceğii Sorunu 295 Yrd. Doç. Dr. Yusuf iş ve Sosyal Güvenlik Hukuku (420)
İnternet Bilişim Hukuku (83)	Kat Mülkiyeti ve Kira Hukuku (63)	BÜYÜKAY Avrupa Parlamentosu ve Meclisinin Biyolojik Buluşların Hukuki Korunması Hakkında 6 Haziran 1998 Tarih ve 98/4egNo'lu Yönergesi 319 Prof. Dr. Kemal DAYINLARLI Avrupa Birliği Ülkelerinde Sözleşme Hukukunu Yeknesaklaştırma Çalışmaları ve Ole Lando İlkeleri 327 Doç. Dr. Mehmet DEMİR Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un Tüketim Sözleşmelerile İlgili Hükümlerinin Eleştirisini ve Çözüm Önerileri 397 Yrd. Doç. Dr. Cavit DEMİR Adhan DEYNEKLİ Elektronik İmza Kanunu Münasebetiyle İtirazın Geçici Olarak Kaldırılması Kurumu 41 Yrd. Doç. Dr. Beşir Fatih DOĞAN Anonim Şirketlerin Kendi Paylarını İktisabının Fayda ve Zararları 449 Prof. Dr. Vahit DOĞAN 29.12.2005 tarih ve 5444 Sayılı Kanuna Göre Yabancıların Türkiye'de Gayrimenkul Edinmeleri 479 Prof. Dr. İhsan ERDOĞAN Karayolu Taşıma Kanunu ile Getirilen Yeni Bir Tehlike Sorumluluğu 493 Doç. Dr. Nuri ERİŞGIN MEDENÄ KANUNUN 598 NGİ MADDESİ ÜZERİNE -MK m. 598'in DÜZENLENME TARZI VE UYGULAMA ALANI- 507 Yrd. Doç. Dr. K. Emre GÖKYAYLA Fikir Ve Sanat Eserleri Kanunu'nda Düzenlenen Hakkın Miras Yoluyla İntikali 523 Yrd. Doç. Dr. Cemile Demir GÖKYAYLA Yabancı Mâhkemelelerden Altınan Mirasçılık Begelerinin Türkiye'de Hüküm Ve Sonuç Doğrulaması 559 Doç. Dr. A. Nadi GUNAL Roma Hukukunun Temel Kriterleri Prof. Dr. İbrahim KAPLAN İnşaat Sektöründe Adı Şirket Niteliğindeki Müşterek İş Ortaklığının (Ortak Girişimin) - Joint Venture'm Sona Ermesi Ve Tasfiyesine İlişkin Türk Ve İsviçre Doktrin ve İctihatlarındaki Görüler 603 Dr. Mehmet KILIÇ 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunun Tapu Sicili Hukukunda Getirdiği Yenilikler 619 Doç. Dr. Çigdem KIRCA Mütessil Sorumluluğu Borclar Kanunu Tasarınsı ile Getirilen Değişiklikler 641 Doç. Dr. İsmail KIRCA Ramazan AYDIN İhlaslı Riski - İmalâtçının/ Üreticinin Sorumluluğu 679 Prof. Dr. Arif B. KOÇMAN Banka Havalesi - Kavram ve İşlemiin Köseleri Arasındaki İstikler- 693 Doç. Dr. Tekin MEMİŞ Avukatlıkta Reklam Yasağı-Uzmanlaşma ve Şirketleşme 715 Av. Sefer OGÜZ Veri Tabam Hakkı ve Sui Generis Veri Tabanı Hakkının Sınırları 741 Doç. Dr. Hasan Seçkin OZANOGLU Avrupa'da Vakıf Hukuku Alanında Gelişmeler, Özellikle Avrupa Vakfı Kanunu Tasası 773 Prof. Dr. Hasan PULASLI Türk Ticaret Kanununa ve Tasarıya Göre Anonim Şirket Genel Kurullarında Oy Hakkının Kullanılması 785 Prof. Dr. Rona SEROZAN Sınırlı Ehliyetsizlik Rejimiyle İlgili Talihsız Sapantılar 813 Prof. Dr. Süha TANRIVER Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Uygulaması ve İpotekli Konut Finansmanına İlişkin Kanun Tasarısının Değerlendirilmesi 843 Prof. Dr. Asuman TURANBOY Katılım Bankaları 877 Mehmet Akif TUTUMLU Açılmış Sayılan Dava Dosyasındaki Delillerin İspat Gücü 889 Prof. Dr. Mehmet ÜNAL Ferdi (Özel) Mülkiyetin Tarihi, Dini ve Beseri Kökenleri 901 Av. Bahar ÜSTÜNDAG Türk Hukukunda Eşya Taşıma Sözleşmesi 931 Doç. Dr. Mustafa Fadıl YILDIRIM Satın Sözleşmesindeki Ayiba Karşı Tekeffüllü Hükümlerile İrade Sakatlığı Hali Olarak Hile (BK. m. 28) Hükümlü Arasındaki İliski 965 BÖLÜM: II KAMU HUKUKU Doç. Dr. Sınavlara Hazırlık - THEMIS / JUSTICE Sınavlara Hazırlık (70)
Sınavlara Hazırlık (72)	Sınavlara Hazırlık - THEMIS / JUSTICE Sınavlara Hazırlık (70)	Sınavlara Hazırlık - THEMIS / JUSTICE Sınavlara Hazırlık (65)
Sözlük (45)	Sözlük (45)	Sözlük (45)

Spor Hukuku (34)
 Şirketler Hukuku (289)
 Takımlar Hukuku (78)
 Taşıma Hukuku (52)
 Tazminat ve Sorumluluk Hukuku (15)
 Ticaret Hukuku ve Ticari İşletme (175)
 Trafik Hukuku (21)
 Turizm Hukuku (10)
 Türkçe Hukuku (39)
 Vergi Hukuku (301)

Yeni Yayın Aboneliği

email@adresiniz

Listededen çıkar

Dr. Ali AKYILDIZ Samu Hizmetinin Görürlmesinde Vakıf Usulü: S. 1.yal Sigorta Vakıfları 989 Prof. Dr. Gült AKYILMAZ
 Osmanlı Ceza Hukukunda Kamunitik Prensibi ve Ceza Hukukunun Kişiler Bakımından Uygulanması 1021 Prof. Dr. Bahçıyar AKYILMAZ İdare Hukukunda Kamu Görevlisine Rücu Sorunu 1043 Doç. Dr. Ender Ethem AT AY idarenin Sorumluluğu 1061 Prof. Dr. İlyas DOĞAN Globalization And National Sovereignty 1099 Prof. Dr. Ekrem Buğra EKİNCİ Osmanlı Hukukunda Kardeş Katılım Meselesi 1105 Arş.Gör. Seken ERDAL Uluslararası Hukukta Devletlerin Tanınması Kurumu 1119 Dr. Said Vakkas GOZLÜGÖL Demokratik Toplumlarda İnsan Hakları Bilinci ve Bir İnsan Olarak İnsan Hakları Eğitimi 1141 Prof. Dr. Zeki HAFIZOĞULLARI Türk Ceza Kanunu 1., 3. 4 ve 6. maddeleri Üzerine Düşünceler 1169 Av. Ahmet İYİMAYA Anayasa Mahkemesi Karar Gerekçelerinin Normatif Etkisi 1185 Doç. Dr. Cemil KAYA İşveç'te Resmi Belgelere Erişim Hakkı 1237 Doç. Dr. Cemil KAYA - Doç. Dr. İbrahim KAYA Amerika Birleşik Devletleri Bilgi Edinme Hakkı Kanunu 1255 Av. Gülsen KÖSE Kamu Düzeni Kavramı ve Kamu Düzenine Aykırılığın Sonuçları 1269 Dr. Taylan Özgür KIRAZ Kamusal Alan Kavramı ve Bu Kavramın Tanımlanması Zorunluluğu 1301 Prof. Dr. Attila ÖZER Türk Devletlerinde Devlet Başkanının Seçimi 1337 Dr. Gürsel ÖZKAN İnsan Hakkları Komitesine Bileysel Başyuru Hakkının Kabulü ve Uluslararası Yargıcın Yetkisini Sinirlamasının Sonuçları... 1347 Prof. Dr. Osman Metin ÖZTÜRK Şef Determinasyon: Kıbrıs ve Kuzey Irak Bağlamında Bir Değerlendirme... 1373 DOĞAN SOY ASLAN Delinquance Juvenile En Turque 1379 Prof. Dr. Hasan TUNC - Arş. Gör. Ümmühan Elçin ERTUĞRUL Federal Irak Anayasası'nn Hukuki Değerlendirilmesi 1393

Sipariş Testimmat ve Banka Bilgileri Sipariş Takibi Garanti ve İade Gizlilik ve Güvenlik İletişim

Şişli Mağazamız
 Abide-i Hürriyet Cad. No:207 / A
 Şişli / İSTANBUL
 Tel: (0212) 240 12 54 - (0212) 240 12 58
 Faks: (0212) 240 12 67

Bu E-Ticaret Sitesi Eneticaret PHP E-Ticaret Yazılımı ile Hazırlanmıştır